

9- SINF
(68 soat, A2+102 soat)
(haftasiga 2 soat, A2+3 soat)

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiya elementlari:

Axborotlar bilan ishlash kompetensiyasi :

A2

– darslik va media manbalardan zarur ma'lumotlarni izlab topa olish, saralash, ulardan foydalana olish.

A2

– darslik va media manbalardan zarur ma'lumotlarni izlab topa olish, saralash, saqlash, ulardan samarali foydalana olish.

O'zini o'zi rivojlantirish kompetensiyasi:

A2

– doimiy ravishda o'z-o'zini jismoniy, ma'naviy rivojlantirish, hayot davomida mustaqil o'qib-o'rganish.

A2+

– doimiy ravishda o'z-o'zini ma'naviy, intellektual rivojlantirish, hayot davomida mustaqil o'qib-o'rganish, mustaqil qaror qabul qila olish ko'nikmalarini egallash.

Milliy va umummadaniy kompetensiya:

A2

– adabiy til me'yorlariga amal qilish, muomala madaniyatiga ega bo'lish, vatanga sadoqatli, insonlarga mehr-oqibatli bo'lish.

A2+

– adabiy til me'yorlariga amal qilish, muomala madaniyatiga ega bo'lish vatanga sadoqatli, insonlarga mehr-oqibatli hamda milliy qadriyatlarga e'tiqodli bo'lish.

Ijtimoiy faol fuqarolik kompetensiyasi:

A2

– jamiyatda bo'layotgan voqea, hodisa va jarayonlarga daxldorlikni his etish va ularda faol ishtirok etish.

A2+

– jamiyatda bo'layotgan voqea, hodisa va jarayonlarga daxldorlikni his etish va ularda faol ishtirok etish;

– muomala va huquqiy madaniyatga ega bo'lish.

Matematik savodxonlik, fan va texnika yangiliklaridan xabardor bo'lish hamda foydalanish kompetensiyasi:

A2

– mavzular doirasida grammatik jadvallar, boshqotirmalarni o'qiy olish, aniq

hisob-kitoblarga asoslangan holda shaxsiy rejalarni tuza olish.

A2+

– mavzular doirasida grammatik jadvallar, boshqotirmalarni o‘qiy olish, aniq hisob-kitoblarga asoslangan holda shaxsiy rejalarni tuza olish.

1-BO‘LIM. KIRISH VA TAKRORLASH

(5 soat, A2+: 1 soat)

1-mavzu. Kirish. Dunyo tillari va o‘zbek tili. **(1 soat, A2+: 2 soat)**

Takrorlash. So‘z birikmasi va gap bo‘laklari bo‘yicha o‘tilganlarni takrorlash. Matn ustida ishlash. **(2 soat)**

Uyushiq va ajratilgan bo‘laklar bo‘yicha o‘tilganlarni takrorlash. Undalma, kirish so‘zli gaplarda ohang va tinish belgilari bo‘yicha o‘tilganlarni takrorlash. **(2 soat)**

Nazorat ishi. (1 soat)

2-BO‘LIM. QO‘SHMA GAPLAR

(4 soat, A2+: 5 soat)

2-4-mavzular. Sodda va qo‘shma gaplar. Kesimlik belgilari. Qo‘shma gap qismlari va ularni bog‘lovchi vositalar: ko‘makchili qurilmalar, shart mayli qo‘shimchasi, ohang. Qo‘shma gap turlari: bog‘langan, ergashgan va bog‘lovchisiz qo‘shma gaplar. **(3 soat, A2+: 6 soat)**

Mustahkamlash. Matn va lug‘at ustida ishlash. **(1 soat, A2+: 3 soat)**

3-BO‘LIM. BOG‘LANGAN QO‘SHMA GAPLAR

(8 soat, A2+:6 soat)

5-6-mavzular. Bog‘langan qo‘shma gap va unda tinish belgilari. Birikturuv bog‘lovchili qo‘shma gap. Matn ustida ishlash. **(2 soat, A2+:4 soat)**

7-8-mavzular. Zidlov bog‘lovchili qo‘shma gap. Ayiruv bog‘lovchili qo‘shma gap. Matn ustida ishlash. **(2 soat, A2+: 4 soat)**

Nazorat ishi. (2 soat)

9-10-mavzular. Inkori bog‘lovchili qo‘shma gap. *Bo‘lsa, esa* so‘zlari yordamida bog‘langan qo‘shma gap va unda tinish belgilari. **(2 soat, A2+:3 soat)**

Mustahkamlash. Matn va lug‘at ustida ishlash. **(2 soat, A2+: 3 soat)**

4-BO‘LIM. ERGASH GAPLI QO‘SHMA GAPLAR

(11 soat, A2+:6 soat)

11-12-mavzular. Ergash gapli qo‘shma gap. Bosh gap va ergash gap. **(2 soat, A2+:3 soat).**

13-14-mavzular. Ergash gapni bosh gapga bog‘lovchi vositalar. Matn va lug‘at ustida ishlash. **(2 soat, A2+: 4 soat)**

15-16-mavzular. Ergashtiruvchi bog'lovchilar va ko'makchili qurilmalar yordamida ergashgan qo'shma gaplar. (2 soat, A2+:3 soat)

17-19-mavzular. Ergashgan qo'shma gaplarning sodda gap bilan ma'nodoshligi. Matn va lug'at ustida ishlash. (3 soat)

Mustahkamlash. Ergashgan qo'shma gaplar yuzasidan tahlil. Matn va lug'at ustida ishlash. (2 soat, A2+: 4 soat)

O'quvchilarda shakllantiriladigan fanga oid kompetensiya elementlari:

Nutqiy kompetensiya (tinglab tushunish, o'qish, so'zlash, yozish):

A2

tinglangan matn, ko'rilgan lavhadagi asosiy axborot, voqea-hodisalarni tushuna oladi;

matnlarni (mashq va topshiriqlar) to'g'ri va ravon o'qiy oladi;

fikrini so'z va gaplarni mantiqiy bog'lagan holda, to'g'ri va ravon bayon qila oladi. 140-160 so'zdan iborat diktantni yoza oladi. 20-25 gapdan iborat o'qib eshittirilgan matn asosida ijodiy bayon yoza oladi;

matn rejasini tuza oladi, fikrni mustaqil, ijodiy, izchil bayon qila oladi. Imlo va tinish belgilari qoidalariga amal qiladi, tanio' mavzuda taqdimot qila oladi.

A2+

ommaviy axborot vositalaridagi dolzarb mavzularga doir xabar va ma'lumotlarni tushuna oladi;

fikrini so'z va gaplarni mantiqiy bog'lagan holda, to'g'ri va ravon, qisqa, tushunarli bayon qila oladi. 160-180 so'zdan iborat diktantni yoza oladi. 26-30 gapdan iborat o'qib eshittirilgan matn asosida ijodiy bayon yoza oladi;

reja tuza oladi, fikrni mustaqil, ijodiy, izchil bayon qila oladi. Imlo va tinish belgilari qoidalariga amal qiladi. Tanish mavzuda taqdimot qila oladi.

Lingvistik kompetensiya:

A2

qo'shma gap turlari, bog'langan, ergashgan qo'shma gap qismlarini farqlay oladi. Og'zaki va yozma nutqda bog'langan qo'shma gap qismlaridan o'rinli foydalana oladi.

A2+

qo'shma gap turlari, bog'langan, ergashgan qo'shma gap qismlarini farqlay oladi. Og'zaki va yozma nutqda bog'langan qo'shma gap qismlaridan o'rinli foydalana oladi.

Nazorat ishi. (2 soat)

5-BO'LIM. BOG'LOVCHISIZ QO'SHMA GAPLAR

(4 soat, A2+:3 soat)

20-22-mavzular. Bog'lovchisiz qo'shma gap haqida ma'lumot. Bog'lovchisiz qo'shma gaplarning boshqa qo'shma gaplar bilan ma'nodoshligi. (3 soat, A2+: 4 soat)

Mustahkamlash. Bog'lovchisiz qo'shma gaplarning boshqa qo'shma gaplar bilan ma'nodoshligi yuzasidan tahlil. (1 soat, A2+: 3 soat)

Nazorat ishi va tahlil. (2 soat)

6-BO'LIM. KO'CHIRMA GAPLI QO'SHMA GAPLAR

(8 soat, A2+:4 soat)

23-24-mavzular. Ko'chirma gapli qo'shma gap haqida ma'lumot. Ko'chirma gapli qo'shma gapning tuzilishi. (2 soat, A2+: 3 soat)

25-26-mavzular. Ko'chirma gapli qo'shma gaplarda tinish belgilarining qo'llanishi. (2 soat, A2+:4 soat)

27-28-mavzular. Ko'chirma va o'zlashtirma gaplar. Ko'chirma gaplarni o'zlashtirma gapga aylantirish. (2 soat, A2+:3 soat)

Mustahkamlash. Matn va lug'at ustida ishlash. (2 soat)

7-BO'LIM. MATN

(4 soat, A2+:2 soat)

29-30-mavzular. Matn va uning maqsadi. Matnda xabar-hikoya maqsadi. Matnda tasvirlash maqsadi. (2 soat, A2+:3 soat)

31-32-mavzular. Matnda mulohaza-muhokama maqsadi. Matn va qo'shma gaplar. (2 soat, A2+:3 soat)

Nazorat ishi va tahlil. (2 soat)

8-BO'LIM. NUTQ USLUBLARI VA USLUBIYAT. TAKRORLASH

(13 soat, A2+:8 soat)

33-35-mavzular. Nutq uslublari haqida ma'lumot. So'zlashuv uslubi. Matn ustida ishlash. (3 soat, A2+: 4 soat)

36-38-mavzular. Publitsistik uslub. Badiiy uslub. Matn ustida ishlash. (3 soat, A2+: 5 soat)

39-40-mavzular. Ilmiy uslub, rasmiy uslub. Matn ustida ishlash. (2 soat, A2+: 3 soat)

41-mavzu. Ish qog'ozlari ustida ishlash. (1 soat, A2+:2 soat)

Mustahkamlash. Nutq uslublari bo'yicha mustahkamlash. (2 soat, A2+: 4 soat)

Takrorlash. Qo'shma gaplar bo'yicha o'tilganlarni takrorlash. Ko'chirma va o'zlashtirma gap, nutq uslublari bo'yicha o'tilganlarni takrorlash. Matn ustida ishlash. (2 soat, A2+:3 soat)

O'quvchilarda shakllantiriladigan fanga oid kompetensiya elementlari:

Nutqiy kompetensiya (tinglab tushunish, o'qish, so'zlash, yozish):

A2

– tinglangan matn, ko'rilgan lavhadagi asosiy axborot, voqea-hodisalarni tushuna oladi;

– fikrini soʻz va gaplarni mantiqiy bogʻlagan holda, toʻgʻri va ravon bayon qila oladi;

– mavzu doirasida ajratib olingan gaplarni imlo va uslubiy qoidalarga rioya qilib yoza oladi. 20-25 gapdan iborat ijodiy matn (insho) yoza oladi. Matndagi gaplarni mazmunan oʻzaro bogʻlay oladi, fikrini izchil bayon qila oladi, oʻrganilgan ifoda vositalaridan samarali foydalana oladi, sodda reja tuza oladi, yozma ishga epigraf tanlay oladi, badiiy tasvir vositalaridan oʻrinli foydalana oladi. Husnixat va imlo, tinish belgisi qoidalariga amal qiladi. Ish qogʻozlari (ariza, maʼlumotnoma, xat, ixcham hisobot, axborot, eʼlon) ni yoza oladi.

A2+

– ommaviy axborot vositalaridagi matn, koʻrilgan lavhadagi asosiy axborot, voqea-hodisalarni tushuna oladi;

– fikrini soʻz va gaplarni mantiqiy bogʻlagan holda, toʻgʻri va ravon bayon qila oladi. 26-30 gapdan iborat ijodiy matn (insho) yoza oladi. Matndagi gaplarni mazmunan oʻzaro bogʻlay oladi, fikrini izchil bayon qila oladi, oʻrganilgan ifoda vositalaridan samarali foydalana oladi, sodda reja tuza oladi, yozma ishga epigraf tanlay oladi, badiiy tasvir vositalaridan oʻrinli foydalana oladi. Husnixat va imlo, tinish belgisi qoidalariga amal qiladi. Ish qogʻozlari (ariza, maʼlumotnoma, xat, ixcham hisobot, axborot, eʼlon) ni yoza oladi.

Lingvistik kompetensiya:

A2

– matnning maqsadi haqida biladi, ergash gapli qoʻshma gap, bogʻlovchisiz qoʻshma gap, koʻchirma gapli qoʻshma gaplarni izohlay oladi. Nutqda oʻrinli foydalana oladi.

A2+

– matnning maqsadi haqida biladi, ergash gapli qoʻshma gap, bogʻlovchisiz qoʻshma gap, koʻchirma gapli qoʻshma gaplarni farqlay oladi, izohlay oladi. Nutqda oʻrinli foydalana oladi.

Nazorat ishi (2soat).

Mavzularni oʻrganish uchun - 41 soat, A2+: 66 soat

Takrorlash uchun - 6 soat, A2+:1 soat

Mustahkamlash uchun – 10 soat, A2+: 8 soat

Nazorat ishlari: 11 soat

Jami: 68 soat, A2+: 102 soat

Nutq madaniyati oʻquv dasturi

Nutqning tozaligi

(8 soat)

1-2-mavzular. Nutqiy soflik. Uning jamiyatdagi maʼnaviy axloq qoidalariga yot boʻlgan unsurlardan holiligi. **(2 soat)**

3-4-mavzular. Nutqda arxaik, tarixiy, dialektal, kasb-hunarga oid soʻzlardan oʻrinli foydalanish. (2 soat)

5-6-mavzular. Nutqdagi dagʻal va yot soʻzlarni, iboralarni ishlatmaslik. Parazit soʻzlardan qochish. (2 soat)

7-8-mavzular. Nutq sofliqi, tozaligi uchun kurashish. Nutqda milliy oʻziga xoslikni saqlash (2 soat)

Nutqning ifodaviyligi (7 soat)

9-11-mavzular. Ommaviy nutq. Sahna nutqi. Nutq madaniyati va notiqlik sanʼati. Nutqiy chechanlik. Suxandonlik. Oʻz fikrini ifoda etishda rang-barang vositalardan foydalanish. (3 soat)

12-13-mavzular. Eпитet, oʻxshatish, sifatlash, kinoya, allegoriya va boshqalar. (2 soat)

14-15-mavzular. Nutqni goʻzallashtiruvchi va buzuvchi vositalar. Nutqiy ifoda imkoniyatlarining kengligi. Ibora, maqol va matallar. (2 soat)

Nutq ifodaviyligini taʼminlovchi sanʼatlar (10 soat)

16-18-mavzular. Nutqda tajnis, tazod, iyhom, talmeh, tajohuli orif, tashxis, mubolagʻa, anafora kabi sanʼatlardan foydalanish. (3 soat)

19-22-mavzular. Askiya sanʼati. Payrov. Ulardagi soʻz qoʻllash mahorati. (4 soat)

23-25-mavzular. Nutqning boyligi va joʻyaligi, taʼsirchanligi, jozibadorligi. (3 soat)

Nutq uslublari va nutq madaniyati (6 soat)

26-28-mavzular. Nutq uslublari bilan nutq madaniyati oʻrtasidagi munosabat. Nutqiy uslublardan foydalanish. (3 soat)

29-31-mavzular. Nutq uslublariidan nooʻrin foydalanishning madaniy nutqqa taʼsiri. Nutq ravonligini taʼminlovchi vositalar (ohang, urgʻu, yordamchi soʻzlar). (3 soat)

Takrorlash. Nutqiy uslublardan foydalanish yuzasidan tahlil. Matn ustida ishlash. (3 soat)

Oʻquvchilarda shakllangan tayanch kompetensiya elementlari:

Kommunikativ kompetensiya:

A2

– oʻrganilgan ifoda vositalari asosida oʻzaro samarali muloqotga kirisha oladi, muloqotda nutqiy muhitga moslasha oladi.

A2+

– oʻrganilgan ifoda vositalari asosida oʻzaro samarali muloqotga kirisha oladi, muloqotda nutqiy muhit hamda sharoitga moslasha oladi, muomala madaniyatiga amal qiladi.

Axborotlar bilan ishlash kompetensiyasi:

A2

– mavzular doirasida o‘quv vositalari va mediamanbalardan zarur ma’lumotlarni izlab topa oladi, saralaydi, mediamadaniyatga ega bo‘ladi.

A2+

– mavzular doirasida o‘quv vositalari va mediamanbalardan zarur ma’lumotlarni izlab topa oladi, saralaydi, qayta ishlaydi va umumlashtiradi, mediamadaniyatga ega bo‘ladi.

O‘zini o‘zi rivojlantirish kompetensiyasi :

A2

– mustaqil o‘qib-o‘rganadi, o‘z-o‘zini mustaqil, ijodiy ravishda doimiy rivojlantirib boradi, o‘zini tanqidiy tahlil qilib boradi.

A2+

– mustaqil o‘qib-o‘rganadi, o‘z-o‘zini mustaqil, ijodiy ravishda doimiy rivojlantirib boradi, o‘zini tanqidiy tahlil qilib boradi, mustaqil qaror qabul qilish ko‘nikmasi shakllanadi.

Ijtimoiy faol fuqarolik kompetensiyasi:

A2

– jarayonda faol ishtirok etadi, o‘z huquq va burchlarini biladi, ijtimoiy munosabatlarda muomala madaniyatiga ega bo‘ladi.

A2+

– jarayonda faol ishtirok etadi, o‘z huquq va burchlarini biladi, ijtimoiy munosabatlarda muomala madaniyatiga ega bo‘ladi.

Milliy va umummadaniy kompetensiya:

A2

– adabiy til va nutq me’yorlariga amal qiladi, badiiy va san’at asarlarini tushunadi.

A2+

– adabiy til me’yorlariga amal qiladi, muomala madaniyatiga ega bo‘ladi, vatanga sadoqatli, insonlarga mehr-oqibatli hamda milliy qadriyatlarga e’tiqodli bo‘ladi.

Matematik savodxonlik, fan va texnika yangiliklaridan xabardor bo‘lish hamda foydalanish kompetensiyasi:

A2

– aniq hisob-kitoblarga asoslangan holda shaxsiy rejalarni tuza oladi.

A2+

– aniq hisob-kitoblarga asoslangan holda shaxsiy rejalarni tuza oladi, kundalik faoliyatda turli jadvalli ma’lumotlarni o‘qiy oladi.

O'quvchilarda shakllangan fanga oid kompetensiya elementlari:

Nutqiy kompetensiya (tinglab tushunish, o'qish, so'zlash, yozish):

A2

- tinglangan matn, ko'rilgan lavhadagi asosiy axborot, voqea-hodisalarni tushuna oladi;
- so'z, ibora va atamalarning ma'nosini tushunib, to'g'ri o'qiy oladi;
- fikrini so'z va gaplarni mantiqiy bog'lagan holda, to'g'ri va ravon bayon qila oladi;
- so'z va gaplarni bog'lagan holda fikrini aniq va ravon yozma bayon qila oladi;
- 140-160 so'zdan iborat diktantni yoza oladi, 20-25 gapdan iborat ijodiy matn (bayon, insho) yoza oladi, bayonga reja tuza oladi, epigraf tanlay oladi; matnda badiiy tasvir vositalaridan o'rinli foydalana oladi;
- husnixat, tinish belgilari va imlo qoidalariga amal qila oladi;
- ish qog'ozlarini (ariza, ma'lumotnoma, xat, tarjimai hol, ixcham hisobot, e'lonlarni) yoza oladi.

A2+

- ommaviy axborot vositalaridagi dolzarb mavzularga doir xabar va ma'lumotlarni tushuna oladi;
- turli janrga oid matnlardagi so'z, ibora va atamalarning ma'nosini tushunib, to'g'ri va ravon o'qiy oladi;
- 160 — 180 so'zdan iborat diktantni yoza oladi; o'qib eshittirilgan matn yoki mavzu asosida 26 — 30 gapdan iborat ijodiy matn (bayon, insho) yoza oladi;
- tanish mavzuda taqdimot qila oladi.

Lingvistik kompetensiya:

A2

- talaffuz va imloda tovush almashishi, tovush orttirilishi, tovush tushishi kabi hodisalardan o'rinli foydalana oladi;
- o'zlashtirilgan leksik birliklarni gap tarkibida qo'llay oladi;
- fonetik, leksik va grammatik tahlil qila oladi;
- fikrni mantiqiy izchillikda ifodalay oladi;
- matnda tilning ifoda vositalaridan foydalana oladi.

A2+

- tovushlar talaffuzida orfoepik me'yorlarga amal qila oladi;
- leksik birliklarning ma'nosini farqlashda lug'atlardan unumli foydalana oladi.